

Om «prinsipiell betydning»

I delegeringsreglementet er det en begrensning når det gjelder saker av «prinsipiell betydning». Lovgiver har fastsatt at saker av prinsipiell betydning skal behandles av de folkevalgte organer. Dette innebærer at det ligger en skranke både på hva delegeringen kan gå ut på og hvordan delegasjonen kan benyttes:

1. Det er ikke anledning til å delegerer generell avgjørelsesmyndighet til administrasjonen i saker som må anses å være av prinsipiell betydning.
2. Alle som er blitt tildelt en delegasjon plikt til å gå tilbake til det folkevalgte organet dersom en enkeltsak må anses å ha prinsipiell betydning.

«Prinsipiell betydning» er en viktig begrensning i kommunestyrets delegering, og det bør derfor være en intern felles forståelse av hva dette begrepet innebærer.

Hva som er av «prinsipiell betydning» må avgjøres fra sak til sak. Det er ikke mulig å angi noen konkret liste over hvilke saker dette vil gjelde, men i forarbeidene til kommuneloven er det gitt noen vurderingspunkter som er sentrale:

«Hva som er av prinsipiell betydning må fastsettes ikke bare ut fra vedtakets karakter og konsekvenser, og ut fra kommunens eller fylkeskommunens størrelse, men også ut fra en vurdering av i hvilken utstrekning de viktige skjønnsmessige sider av den aktuelle avgjørelsen må anses klarlagt gjennom politiske vedtak, instruksjoner eller tidligere praksis.»

Bestemmelsen gir dermed kommunestyret og fylkestinget et vidt spillerom for å vurdere hva som i det enkelte tilfelle er forsvarlig og hensiktsmessig. Det forhold at et mindretall blant de folkevalgte er uenig i avgjørelsen, og ønsker en kursomlegging, medfører ikke i seg selv at saken må anses å være av "prinsipiell betydning" så lenge det ikke er inntrådt nye omstendigheter som innebærer at det er en nærliggende mulighet for at det vil være mulig å oppnå flertall for en omlegging.»

I saksfremlegget til Trøndelag fylkeskommune sitt delegeringsreglement ble dette utdypet:

«Nye sakstyper/saksområder som ikke har vært politisk behandlet tidligere, og der det ikke er vedtatt instruksjoner eller finnes tidligere praksis vil med bakgrunn i denne tolkningen anses som prinsipielle første gang de behandles. Dersom den første politiske behandlingen anses for å være retningsgivende for senere saker vil den neste saken innenfor tilsvarende saksområde trolig ikke være av prinsipiell karakter, med mindre sakene likevel krever veldig ulike vurderinger.»

Tilsvarende vil planer og strategidokumenter kunne angi klare føringer for saksområdet og dermed gi føringer for enkeltsaker. En del søknader om tilskudd gjennom regionale utviklingsmidler kan for eksempel vurderes som så prinsipielle at de løftes til et politisk utvalg, selv om søknadsbeløpet faller inn under grensen som er delegert til fylkesrådmannen. Den som har fått delegert fullmakt har en plikt til å gå tilbake til det folkevalgte organet når det kommer opp enkeltsaker som kan ha prinsipiell betydning, innenfor et område det er gitt en generell fullmakt til å ta avgjørelser. Dersom fylkesrådmannen er i tvil om behandlingen av en gitt sak forutsettes det at dette avklares i samråd med fylkesordfører.»

En stor del av fylkeskommunens virksomhet er administrativ oppfølging av politiske vedtak, og løpende avgjørelser innen områder der de politiske prinsippene er fastlagt og det ikke er rom eller behov for å utøve politisk skjønn. Eksempelvis kan dette være uttalelser til

kommuneplaner, tilskuddsordninger, særlovsbestemmelser innen utdanningsområdet m.m. Ved fordeling av ansvar og myndighet bør det tas hensyn til at vedtakene på områder der politikken ligger fast, i størst mulig grad kan fattes administrativt. På den måten kan de politiske organene ha oppmerksomheten rettet mot strategiske og prinsipielt viktige saker av betydning for samfunnsutviklingen, mens administrasjonen ivaretar sakstyper og enkeltsaker av «mindre viktighet» der det ikke ligger politiske skjønnsvurderinger. På den måten kan ressursene utnyttes effektivt og oppgaver sikres god framdrift slik at de politiske organene kan ha fokus på de overordnede og prinsipielle sakene. En vesentlig oppgave for fylkesrådmannen er løpende å vurdere prinsipielle sider av saker, og vurdere når saken må legges fram for politisk nivå for avklaring og beslutning.»

Det foreslås at tilsvarende tolkning og prinsipper legges til grunn for kommunens forståelse av begrepet «prinsipielle saker».

Kilder:

- Bernt og Overå, 2014: Kommentarer til kommuneloven av 25.9.1992
- Ot.prp. nr. 42 (1991-1992) s. 277-278
- Prop 46 L (2017-2018) pkt. 9.5
- Saksfremlegg for delegeringsreglement i Trøndelag fylkeskommune